

ILMASTONMUUTOS TIEDOTUSVÄLINEIDEN SILMIN

Projekti yläkoulun ja 2. asteen oppilaille ja opettajille

Euroopan unionin ilmastokampanjan myötä ilmastoasiat ovat esillä monin tavoin julkisuudessa. Tämä paketti on koottu helpottamaan ilmastonmuutoksen käsittelyä kouluissa.

- Kampanja tarjoaa kilpailuja, tapahtumia, kouluvierailuja sekä tietoa ja opetusaineistoa.
- Kampanjassa keskitytään jokaisen mahdollisuuksiin hillitä ilmastonmuutosta.

Ilmastomme muuttuminen vaikuttaa meidän kaikkien elämään. Vaikka muutos on hidasta, sen merkit voi jokainen löytää omasta ympäristöstään. Jokainen meistä voi myös omalta osaltaan vaikuttaa muutoksen nopeuteen ja

siihen, minkä kokoisen ekologisen jalanjäljen kukin jättää ympäristöönsä.

Tämä kilpailu on suunnattu kaikille ilmastonmuutoksesta kiinnostuneille, niillekin, jotka eivät vielä tiedä, mitä se oikeastaan tarkoittaa. Kannattaa selvittää mitä ilmastonmuutos on ja miten se koskettaa jokaista meistä. Seuraamalla tiedotusvälineitä ja selaamalla

Internetiä voi saada paljon tietoa ilmastonmuutoksen tämän hetkisestä tilasta ja ennusteita tulevaisuudesta. Kilpailuun voi osallistua yksin, parina tai pienissä ryh-

missä. Koulu voi myös järjestää yhteisen tempauksen tai teemapäivän.

Kampanjan toteuttavat yhteistyössä Euroopan komissio ja Ilmastonmuutoksen viestintäohjelma. Viestintäohjelmaa koordinoi kauppa- ja teollisuusministeriö. Opetushallitus on myös mukana ohjelman toteuttamisessa.

Koulukampanjan toteuttavat Biologian ja maantieteen opettajien liitto BMOL ry ja Äidinkielen opettajain liitto ÄOL ry sekä liittojen jäsenet kouluissa.

**Tervetuloa
mukaan!**

**Näillä eväillä
pääset alkuun,
vaikka heti!**

KILPAILUTYÖN TOTEUTTAMIS- VAIHTOEHTOJA

Valitse **yksi** seuraavista:

1. Tutki kotiisi tai lähikirjastoosi tulevia sanoma- ja aikakauslehtiä. Minkälaisia ilmastonmuutokseen liittyviä uutisia, juttuja, artikkeleita tai viittauksia löydät lehdistä. Voit myös kuunnella radiota, katsella televisiota tai selata Internetiä tästä näkökulmasta.

Pohdi, minkälaista tietoa ilmastonmuutoksesta voi tiedotusvälineistä saada? Millä tavalla eri tiedotusvälineiden tarjoama näkökulma poikkeaa toisistaan? Kirjaa löytämäsi jutut ja kirjoita niistä artikkeli tai analyysi, jossa vertaat saamaasi tietoa ja mielipiteitä omaan tietoihisi ja mielipiteisiisi.

2. Laadi tietoa välittävä lehtijuttu ilmastonmuutoksesta, joka julkaistaan koulun omassa lehdessä, nettilehdessä tai sanomalehdessä. Kilpailutyössä tulee olla liitteenä julkaistu artikkeli ja tiedot julkaisupäivästä ja siitä missä artikkeli on julkaistu (nettiosoite).

– Lehtiartikkelissa tulee olla asiantuntijahaastatteluja (tutkija tai muu ammattilainen), omaa tutkimustietoa (esim. graafi), nuorten mielipiteitä ja eri lähteistä (kirjat, lehtiartikkelit ja Internet) saatua tietoa. Artikkelissa tulee käsitellä myös keinoja ja mahdollisuuksia hillitä ilmastonmuutosta. Lähteet on mainittava artikkelin lopussa.

– Lehtiartikkelin pituudeksi suositellaan välilyönteineen 3000–4000 merkkiä ja kuvitusta voi olla vapaasti: graafeja, piirroksia ja valokuvia. Kuvitus tulee kuitenkin olla kirjoittajien omaa aineistoa.

3. Tehkää videotietoisku ilmastonmuutoksesta ja sen seurauksista. Työhön pitää liittää myös video siitä, että valmis tietoisku on esitetty koulussa muille opiskeli-

joille. Liitteenä tulisi olla haastattelu tai kysely (esim. palautelomake) katsojille aiheesta.

– Videotietoiskussa pitää olla asiantuntijahaastattelu ja muita haastatteluja aiheesta. Videon tarkoituksena on välittää tietoa ilmastonmuutoksen seurauksista ja mahdollisuuksista hidastaa sitä sekä vaikuttaa nuoriin niin, että tietoisuus aiheesta kasvaa.

– Videon pituus tulee olla alle 5 minuuttia, ja se toimitetaan dvd-levyllä tuomaristolle. Videoon ei saa liittää tekijänoikeuslain alaista materiaalia, vaan esim. musiikki on tehtävä itse. Työn ohkeen on liitettävä kirjallinen lupa videon esittämiseen myöhemmin muulle yleisölle. Ohjaavan opettajan tai koulun rehtorin on allekirjoitettava lupa.

– Työhön on liitettävä raportointiosa, mitä työ opetti tekijöilleen?

4. Käsitelkää aihetta oppitunneilla (opetussuunnitelman edellyttämällä tavalla). Oppilaiden/opiskelijoiden tuotoksena syntyvät posterit, lehdet, sarjakuvat, draamat, mainokset, artikkelit tai vaikka sarja aamunavauksia voivat osallistua kilpailuun. Jos päätätte järjestää teemapäivän tai tempauksen, raportoikaa siitä kuvin ja sanoin, ja liittäkää työ-

pajoissa/toimintapisteissä syntyneet työt raporttiin.

Koulun käytössä olevaa verkko-ympäristöä kannattaa käyttää töiden tallentamisessa, arvioinnissa ja esillepanossa. Dokumentoinnin tapoja on monia, ja ne tarjoavat yhteistyömahdollisuuksia eri oppiaineiden välillä.

5. Jokainen meistä rakentaa omilla valinnoillaan sekä omaa että yhteistä tulevaisuuttaan. Arkisillakin valinnoilla kotona, kouluissa ja työpaikoilla vaikutamme ilmastonmuutoksen nopeuteen. Itse asiassa meidän asenteemme eivät ole kovin merkityksellisiä ympäristön kannalta, sillä vain tekomme vaikuttavat ympäristön tilaan.

Mieti miten voit konkreettisesti vaikuttaa ilmastonmuutoksen hillitsemiseen. Suunnittele ja toteuta yksin tai ryhmässä projekti, jossa muutat arki-käytäntöjä kotona, koulussa tai työpaikalla. Dokumentoi projektin toteutus haluamallasi tavalla, vihjeitä dokumentointiin saat kilpailutöiden 3 ja 4 ohjeista. Työt arvioidaan kekseliäisyyden, käytännöllisyyden sekä vaikuttavuuden näkökulmista.

PALKINNOT

Palkintona kilpailussa on stipendejä 3000 euron arvosta. Osa stipendisummasta jaetaan parhaiden kesken ja osa arvotaan kaikkien työnsä palauttaneiden kesken. Siis **kaikki voivat voittaa!** Lisäksi palkituille kustannetaan matkat palkintojenjakotilaisuuteen.

Kilpailutyöt pitää lähettää **vuoden 2006 loppuun mennessä** joko osoitteella:

Biologian ja maantieteen opettajien liitto BMOL ry,

Ilmastonmuutos,
Mechelininkatu 15 B 48,
00100 Helsinki

(toimisto@bmol.fi) tai

Äidinkielen opettajain liitto ÄOL ry,

Ilmastonmuutos,
Vilppulantie 2 C, 00700 Helsinki,
anne.helttunen@aidinkielenopettajainliitto.fi. Kilpailutöitä ei palauteta.

Jokaisen työn mukana tulee olla saatekirje, jossa on koulun nimi, osoite, opettajan nimi ja sähköpostiosoite ja oppilaiden nimet sekä kilpailutyön nimi. HUOM! Tämä saatekirje osallistuu arvontaan.

Kilpailun palkinnot jaetaan helmikuussa 2007 Helsingissä järjestettävässä juhlassa.

TÖIDEN PALAUTUS

ILMOITTAUTUMISLOMAKE

Ilmastonmuutos tiedotusvälineiden silmin

Ilmoittautuminen viimeistään 29.9.2006 mennessä!

Koulun nimi _____

Koulun osoite _____

Yhteysopettaja _____

Yhteysopettajan sähköpostiosoite _____

Muut projektiin osallistuvat opettajat _____

Osallistuvien oppilaiden lukumäärä _____

Terveisiä/kommentteja/kysymyksiä projektiryhmälle:

Ilmoittautuminen ja lisätiedot:

Postita lomake tai lähetä kopio lomakkeesta telefaksina (tai kirjoita kaikki tiedot sähköpostiviestiin)

1. Biologian ja maantieteen opettajien liitto BMOL ry, Mechelininkatu 15 B 48, 00100 Helsinki,
telefaksi (09) 4777 4666, toimisto@bmol.fi.

2. Äidinkielen opettajain liitto ÄOL ry, Vilppulantie 2 C, 00700 Helsinki,
telefaksi (09) 3746 2900, anne.helttunen@aidinkielenopettajainliitto.fi.

AINEISTOA

OPPILAILLE TILATTAVISSA OLEVAA AINEISTOA (Opettajan kappale ohessa)

Tee Muutos – säädä, sammuta, kierätä, kävele -ilmastoaineisto

EU komission tuottama (16 s.) aineisto, johon liittyy luokan yhteinen sitoumuslomake. Saatavana suomeksi ja ruotsiksi. Aineistoa voi tilata oppilaille www.ilmastonmuutos.info -palvelun kautta.

"Ilmasto on meille tärkeä" – Ilmastomuutosaiheinen sarjakuva

Sarjakuvakirjanen kertoo lasten ja nuorten omalla kielellä ja heitä kiinnostavalla tavalla, mistä kasvihuonekaasujen päästöissä, ilmaston lämpenemisessä ja ilmastonmuutoksessa on kyse. Kirjanen toimii myös asennekasvattajana. Saatavana suomeksi ja ruotsiksi.

Sarjakuvaa voi tilata oppilaille www.ilmastonmuutos.info -palvelun kautta.

HYÖDYNÄ TARJOLLA OLEVA ASiantuntija-APU

Kutsu ILMARI-ilmastolähtetiläs vierailulle kouluusi

Nuorten Akatemian ja nuorten ympäristöjärjestöjen, Luonto-Liiton, Dodon ja Maan ystävien koulutetut ilmastolähtetiläät tulevat pyynnöstä kertomaan luokkallesi ilmastonmuutoksesta. Tarjolla on ilmastonmuutosaiheisia projektideoita ja opetusmateriaaleja. Lähtetiläät vierailevat yläkouluissa, lukioissa ja toisen asteen oppilaitoksissa.

Yhteystiedot: Nuorten Akatemia, Kirsi Airaksinen, puh. (09) 3487 3106, kirsi.airaksinen@nuortenakatemia.fi ja Nuorten ympäristöjärjestöt, Riitta Savikko puh. 040 8343 997, riitta.savikko@maanystavat.fi.

Koulutusaineistot ja nettipeli löytyvät www.ilmasto.org ja www.nuortenakatemia.fi/note. Note-nettipalvelusta löydät myös projektideoita hankkeisiin liittyen ja voit tilata Liikkuva- ja ilmastolähtetilään vierailemaan koululle.

LIKKUVA-lähtetiläät

Nuorten Akatemian Liikkuva-hanke tarjoaa kouluille ja oppilaitoksille liik-

neturvallisuuteen, terveyteen ja ympäristöystävälliseen liikkumiseen liittyviä materiaaleja, toimintaideoita ja kouluvierailijoita syyslukukaudella 2006. Hankkeessa nostetaan esiin myös liikkumisen ja energiankulutuksen vaikutus ilmastonmuutokseen. *Liikkis*-kilpailussa nuoret tekevät kartoituksen koulun/oppilaitoksen liikenneympäristöstä ja tavoista kulkea koulumatkoja, sekä ideoivat kehittämisehdotuksia. Lisäksi opettajat voivat tilata Liikkuva-lähtetilään vetämän Liikkuva-draamatyöpajan. Työpajassa pohditaan erilaisia tapoja kulkea koulumatkoja ja niiden vaikutuksia ympäristöön, terveyteen ja liikenneturvallisuuteen.

Ilmatieteenlaitokselta voi pyytää ilmastonmuutosviestinnän asiantuntijaryhmäläisiltä luentoja kouluihin ainakin Helsingin, Rovaniemen, Kuopion, Tampereen ja Turun läheisyyteen. "Ilmastomuutos ilmiönä ja tuleva ilmasto" -aiheisten luentojen palkkio on noin 150 euroa + matkakulut.

AINEISTOA JA NETTIOSOITTEITA TOTEUTUKSEN TUEKSI

Ilman muutosta -verkkokoulun avulla opiskelu onnistuu omatoimisesti

Ilman muutosta -verkkokoulussa oppilaat asettuvat erilaisten toimijoiden rooliin niin tavallisena kuluttajana kuin yrityksen päättäjänä. Kansalaisen kaasukertymä on helppo tapa testata omien kulutustottumusten yhteyttä ilmastonmuutokseen. Aineisto on tarkoitettu ensisijaisesti yläkoulujen ja lukioiden oppimateriaaliksi. Yhteystiedot: Taloudellinen Tiedotustoimisto (TaT), Tomi Alakoski, puh. (09) 1315 1532, tomi.alakoski@tat.fi; www.tat.fi/2003/nuoriso_ja_koulupalvelu/verkkokoulu.

TAT-Palvelu Oy järjestää 9.–10.11.2006 kansallisen ilmastonmuutos-temaan liittyvän **yökoulun**. Tapahtumaan kutsutaan eri puolilta Suomea viisi oppilasta ja opettaja kuudesta eri oppilaitoksesta. Opiskelijat eläytyvät eri maiden edustajien rooleihin ja valmistautuvat vuorokauden ympäri Ilman muutosta -verko-oppimateriaalissa olevan roolipelin mukaan Kioton ilmastopaneelin järjestämiseen.

Yökoulun tavoitteena on mm. aktiivoida nuoria osallistumaan ilmastonmuutoksen käsittelyyn globaalina ilmiönä. Tapahtuman yhteydessä järjestetään **opettajille seminaari**, jonka teemana on ilmastonmuutos ja energia-asiat opetuksessa. Aineisto: www.tat.fi/2003/nuoriso_ja_koulupalvelu/verkkokoulu.shtml

Ilmasto jäähyille -opetusmateriaalit

Ilmastonmuutokseen liittyvä opetusmateriaali, opettajan ja oppilaan työkirja kokoavat yhteen perustiedot ilmastonmuutoksesta ja antavat tehtäviä sekä vinkkejä aiheen käsittelyyn sekä allettä yläkoulussa. Aineisto on saatavana sekä suomeksi että ruotsiksi Suomen ympäristökasvatuksen seuran verkkosivuilta www.sykse.net.

Yhdysthenkilö: Suomen Ympäristökasvatuksen Seura ry, Erja Solla, puh. (09) 4541 8150, toimisto@sykse.inet.fi

Vihreä polku -verkko-oppimateriaali

Varsinais-Suomen ilmastotoimet ja -suunnitelmat on koottu yhteen opintokokonaisuudeksi YLEn Vihreä polku -verkkopalveluun. Palvelusta löytyy sekä kattava tietopaketti ilmastonmuutoksesta Varsinais-Suomessa että kurssiohjeet miten opetus on toteutettu Turun ammattikorkeakoulun kurssina. Kohderyhmänä ovat toisen asteen oppilaitokset ja ammattikorkeakoulut. Aineisto löytyy suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Yhdysthenkilö: Turun ammattikorkeakoulu, Anna Koivisto, puh. 041 433 6165, anna.koivisto@students.turkuamk.fi, www.yle.fi/vihreapolku/ilmastonmuutos

Retki Elonkierto-näyttelyyn

Voit tutustua ilmastonmuutoksen vaikutuksiin, maatalouteen ja kasveihin Jokiosissa Elonkiertopuistoon kootussa näyttelyssä. Näyttely sopii kaikille luokka-asteille. Lisätietoja: www.mtt.fi

Helsingin yliopiston biologian opiskelijoiden ainejärjestö järjestää 8.9. lukiolaisille suunnatun ilmastoriehan Kumpulän kasvitieteellisessä puutarhassa.

Lisätiedot

www.ilmastonmuutos.info -verkkopalvelusta, jonne päivitetään kampanjan ajan uusia tapahtumia ja uutisia sekä kuvamateriaalia. Voit pyytää lisätietoa myös ohjelmapäällikkö Kirsti Kärkkäiseltä, puh. 0400 511618, kirsti.karkkainen@ilmastonmuutos.info.

Kilpailutyöryhmä: Anne Helttunen (ÄOL), Hilka Henttonen (BMOL), Anna-Mari Karjalainen (ÄOL), Sari Nojonen (ÄOL), Anne Sorsa-Vainikka (BMOL) ja Jukka Talvitie (BMOL).

